

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 3 2 6 4 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

Izpitna pola

REZERVNA RAZLIČICA

Sreda, 28. avgust 2013 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 13 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Odlomek iz dramskega besedila (A)

NADUČITELJ: Gospod župnik, pozdravlja vas odkritosrčno naš učiteljski zbor. Pozdravlja zastopnika cerkve, tiste cerkve, kateri je takorekoč po naturi in v prvi vrsti izročena vzgoja naše mladine ...

ŽUPNIK: M-da ...

NADUČITELJ: Zakaj resnica je, od vekomaj veljavna in neoporečna, da je le v složnem sodelovanju cerkve in šole lepša bodočnost našega naroda in človeštva sploh ... da bo, takorekoč, iznad cerkve in šole zasijala nova zarja ...

ŽUPNIK: M-da ... *Se približa mizi ob spremstvu nadučitelja.*

NADUČITELJ: Res je bilo – ali kje je človek, ki nikoli ni blodil, v zmotah taval? – res je bilo žalostnih in obžalovanja vrednih nesporazumkov tudi v naši občini ...

ŽUPNIK: M-da ... *Sede.* Prišel sem, da vas povabim na večerjo.

KOMAR: Gospod župnik –

ŽUPNIK *se na kratko ozre nanj*: Na večerjo. Ni potreba, da bi na očitnih posvetovanjih reševali neprijetne zgodbe. Kar je bilo, je bilo pač nerodno in nespametno, ali bilo je. Krajni šolski svet ima poslov imenitnejših; ne spodobi se, da bi opravljal še mojo službo ter spokornim grešnikom odvezo dajal. Tudi na učiteljski konferenci ne boste šmarnic molili ...

KOMAR: Gospod župnik –

ŽUPNIK: Ne boste šmarnic molili. Zatorej mislim, da se pogovorimo iz lica v lice, brez očitkov in brez zamere. Bilo jih je nekaj med vami, ki so do ... *zamiži in potrka s prsti na mizo* – do sodnega dne dajali pohujšanje vsej fari, posebej še mladini, njih varstvu izročeni.

KOMAR: Gospod župnik –

ŽUPNIK: Pijančevali so od krčme do krčme, nemalokdaj do ranega jutra – *Komar se v zadregi priklanja, ostali gledajo nanj*; na očitnih krajih so govorili brezbožne govore; v cerkev se niso prikazali, ne k izpovedi jih ni bilo in ne k svetemu obhajilu, pač pa so bili v družbi nepridnih žensk za izgledovanje in spotiko vernim faranom.

KOMAR: Jaz –

Duri se tiho odpro in prikaže se Minka; črno je oblečena, lase ima gladko nazaj počesane.

MINKA *govori tiho in sladko*: Hvaljen bodi Jezus Kristus! – Oprostite, častiti gospod župnik, to zamudo; bila sem pri sveti izpovedi.

ŽUPNIK: Nadalje je bilo med vami tudi takih oseb ženskega spola, ki so bile z nečimrnim svojim vedenjem na sramoto spolu in stanu svojemu.

MINKA: Gospod župnik – *Ostali se ozro nanjo.*

ŽUPNIK: Tako je bilo. Da bo odsihdob vse drugače, mi pričajo obrazi in besede. Od srca me veseli, da je radovoljno prišlo to razsvetljenje, da ni bilo treba šele solza in bridkosti. Kajti, kjer molči zakrknjena pamet, je treba, da izpregovori grenka izkušnja!

NADUČITELJ: Naš učiteljski zbor se zaveda svojih dolžnosti do Boga in do naroda.

ŽUPNIK: Zavedati se mora. – Ker verujem, da spoznanje ni samo na jeziku, temveč, da je tudi srca prešinilo, se mi zdi, da ni potreba obilo nadaljnjih naukov. Rad bi še rekel: učitelj ostani za svojim plotom, za tistim, ki sta mu ga postavila cerkev in ljudstvo. /.../

Odlomek iz dramskega besedila (B)

ŽUPNIK: (*vstane*) Spoštovani gospodje, spoštovane gospodične. Veseli me, da vas vidim spet zbrane, tako v prijaznem in prijateljskem vzdušju. Rekli smo, da bomo pozabili, kako se je kdo od vas obnašal v časih gnilega liberalizma; gre za to, da sedaj skupno pokažete, kje je vaše mesto, sicer. Sicer ... ne bom govoril. Navsezadnje ste lahko prebrali v naših listih. Ko smo že pri časopisih, je menda jasno, da mora biti vsak učitelj naročen na Pobožnega delavca, jasno je tudi, da v našo vas ne bojo več prihajali liberalni listi ...

NADUČITELJ: Smo jih že odjavili.

ŽUPNIK: Prav in vse pohvale vredno. Brez hudih besed pokopljimo tedaj črno preteklost. Vaš prihod na večerjo je simboličen, vsa vas bo spoznala, da smo enotni. In sami veste, da so bili vzgojni smotri vedno usklajeni s političnimi smotri! Zatorej, odslej z roko v roki končni zmagi naproti! Pregledal sem tudi, kdo od vas je član Zveze katoliških učiteljev. Prav sramotno je, da imate v svojih vrstah samo enega člana zveze, našega dragega Hvastjo, ki vam ga kljub njegovi skromnosti dajem zdaj za zgled.

KOMAR: Živel, prijatelj Hvastja! (*Ploskajo.*)

NADUČITELJ: Šššš!

ŽUPNIK: Zato mislim, da bi ne smelo biti učitelja, ki bi ne bil član Zveze katoliških učiteljev. Ne bomo vam na samem začetku gledali v dušo, saj vemo, da spremembe ne nastopijo čez noč in da vas čaka na tej poti še veliko omahovanja. Toda našo Zvezo morate okrečiti, vanjo se mora včlaniti vedno več učiteljev. Prepričan sem, da boste z vstopom dokazali, na kateri strani ste. In da ste na pravi, nihče ne dvomi. Sedaj moramo biti enotni, sovražnik od zunaj bdi nad našo deželo, veseli se njene neenotnosti. Toda sedaj bomo enotni, trdno povezani! Tako, to je vse. In zdaj izpijmo te kozarce, bog nas vse živi! (*Vstanejo in pijejo.*)

VSI: Živio!

ŽUPNIK: Tako, ne mislite, da zahtevamo od vas post, rožni venec in procesije. Ne, življenje teče naprej, pod katoliško bandero bo to življenje veselo, čisto in bogato. Živeli. (*Spet pijejo.*)

MINKA: Kako lepe besede! (*Si briše oči.*) Jaz sem tako navdušena, gospod župnik.

KOMAR: Joj, kako ste dobri!

GENI: In širokosrčni.

GELA: Ali lahko prinesem?

KOMAR: Malo še počakajte!

GELA: Prav, samo jaz ne bom kriva, če bo mrzlo.

NADUČITELJ: (*vstane in se odkašlja*) Spoštovani, gospod župnik, dragi kolegi in kolegice. V prijetno dolžnost mi je, da se zahvalim našemu gostitelju za prijazen sprejem in za lepe besede, ki si jih bomo zapomnili in se tudi ravnali po njih. Gospod župnik je rekel, da je ta večerja simbolična. Da, globoka je ta misel. S to večerjo prihaja v nas tudi nova misel, nova doba, nov čas ... Naš učiteljski zbor se zaveda, kaj pričakuje od njega vladajoča stranka, ljudstvo, duhovščina. In poučevali bomo v tem novem duhu. Naš pouk ni nekaj statičnega, ampak, oprostite (*se prekriža*), dialektičnega. Ne bomo mogli učiti, dragi kolegi, kot smo pred volitvami. Malo bomo reformirali našo šolo, že dolgo je nismo! /.../

1. Dopišite ustrezne podatke za besedili, iz katerih sta odlomka A in B.

	A	B
Dramatik		
Naslov		
Podnaslov		
Avtor in sporočilo mota		
Kraj in leto krstne uprizoritve		
Zgradba		
Vplivi		

(10 točk)

2. Pojasnite glavno dramaturško funkcijo, ki jo ima

2.1. situacija A:

Dogodek, ki jo sproži? _____

Nakazuje ali pogloblja dramski spor? _____

Sledi ji? _____

2.2. situacija B:

Dogodek, ki jo sproži? _____

Nakazuje ali pogloblja dramski spor? _____

Sledi ji? _____

(8 točk)

3. Izberite osrednji dramski lik situacije B ter zapišite

3.1. njegovo ime in vlogo: _____

3.2. kaj hoče/želi v drami: _____

3.3. česa/koga se boji in zakaj: _____

3.4. ali je bil uspešen: _____

(9 točk)

4. Izberite glavnega nasprotnika liku v prejšnji nalogi ter zapišite

4.1. njegovo ime in vlogo: _____

4.2. kaj hoče/želi v drami: _____

4.3. ali je bil uspešen: _____

(6 točk)

5. Primerjajte, kaj mislita izbrana lika (v nalogi 3 in 4) o veri, svobodi in vrednotah.

5.1. O veri

prvi: _____

drugi: _____

5.2. O svobodi

prvi: _____

drugi: _____

5.3. O vrednotah

prvi: _____

drugi: _____

(10 točk)

6. Bi se Cankarjev Jerman in Župnik strinjala s svojima naslednikoma v Partljičevi komediji Oskubite jastreba? (Obkrožite ustrezní odgovor.)

DA NE

Utemeljite odgovor: _____

(3 točke)

7. Izpisanemu primeru označevanja določite vrsto in presodite, ali je v čem problematično.

Nadalje je bilo med vami tudi takih oseb ženskega spola, ki so bile z nečimrnim svojim vedenjem na sramoto spolu in stanu svojemu.

Vrsta: _____

Presoja: _____

(4 točke)

8. Podčrtajte oz. dopišite dramski lik, ki se

8.1. ne pojavi v Cankarjevi dramí: Pisek – kaplan – župan.

8.2. ne pojavi v Partljičevi komediji: _____.

(2 točki)

9. Primerjajte obe besedili ter zapišite nekaj razlik/posebnosti v zamisli in oblikovanju (dramaturgiji)

9.1. dramskega prostora: _____

9.2. dramskega časa: _____

9.3. dramskih likov: _____

9.4. dramskega dialoga: _____

(8 točk)

10. Z veliko črko A – B označite trditev, ki bolj velja za besedilo A ali B

10.1. ____ Dramatik izbira v glavnem javne prostore.

10.2. ____ Dramatik izbira v glavnem zasebne prostore.

(2 točki)

11. Obkrožite ustrezno možnost in svoj odgovor utemeljite:

11.1. Cankarjev nadučitelj pravi: »Naš učiteljski zbor se zaveda svojih dolžnosti do Boga in do naroda.« Res tako misli?

DA NE

Partljičev nadučitelj pravi: »Naš učiteljski zbor se zaveda, kaj pričakuje od njega vladajoča stranka, ljudstvo, duhovščina.« Res tako misli?

DA NE

11.2. Primerjalno utemeljite svoji izbiri:

(6 točk)

12. Dopolnite.

12.1. Dramaturgija je:

(2)

12.2. Da bi navedena odlomka postala del gledališke uprizoritve, ju je treba:

(2)

12.3. Dramski oziroma gledališki lik:

(2)
(6 točk)

13. Izberite eno od dramskih besedil A ali B (obkrožite ustrezno) in na kratko opišite

13.1. aktualni poudarek v vaši uprizoritvi izbrane situacije:

13.2. scenografsko zamisel izbrane situacije:

(6 točk)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran